

СОВЕТ
НОВОКЫРЛАЙСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Центральная, д. 3, с. Новый Кырлай,
Арский муниципальный район, 422035

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
Я҆ЦА КЫРЛАЙ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Үзәк урам, 3 йорт, Я҆ца Кырлай авылы,
Арча муниципаль районы, 422035

Тел. (84366)56-7-32, факс (84366)56-7-34. E-mail: Nkr1.Ars@tatar.ru

**Я҆ца Кырлай авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

«8» май 2018 ел

№ 55

Я҆ца Кырлай авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында

«Я҆ца Кырлай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын гамәлдәге законнарга туры китерү максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясы нигезендә Я҆ца Кырлай авыл жирлеге Советы карар бирде:

Арча муниципаль районы Я҆ца Кырлай авыл жирлеге Советының 2014 елның 27 октябрендәге 56 номерлы карары (30.06.2015 елдагы 81 номерлы, 26.10.2015 №6.2, 01.11.2016 №28, 11.05.2017 №37 үзгәрешләр) белән расланган уставына Арча муниципаль районы Я҆ца Кырлай авыл жирлеге Уставына тубәндәге үзгәрешләр кертергә:

1) 5 ст. 1өлешен тубәндәгечә бәян итәргә:

«1. Жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә тубәндәгеләр керә:

1) жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору, жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзү һәм раслау;

2) жирлектәге салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару;

3) жирлекнең муниципаль милкендәге мәлкәтне биләү, аннан файдалану һәм аның белән эш итү;

4) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә янғын куркынычсызлығының беренчел چараларын тәэммин итү;

5) жирлек халкын элементә, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәту хезмәтләре белән тәэммин итү өчен шартлар тудыру;

6) жирлектә яшәүчеләрнең ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэммин итү өчен шартлар тудыру;

7) жирлек территориясенде физик культураны, мәктәп спортын һәм массакуләм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, жирлекнең рәсми физкультура-савыктыру һәм спорт چараларын үткәруне оештыру;

8) жирлекнең архив фондларын булдыру;

9) жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен раслау, аларның үтәлешен тикшереп тору, күрсәтелгән қагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру;

10) адрес объектларына адреслар бирү, адресларны үзгәртү, юк итү, урам-юл чөлтәре элементларына (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның жирле әһәмияттәге жирле юлларыннан тыш) исемнәр бирү, жирлек чикләрендә планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирү, мондый исемнәрне үзгәртү, юк итү, мәгълүматны дәүләт адреслар реестрында урнаштыру;

11) авыл хужалығы житештерүен үстерүдә ярдәм итү, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру;

12) жирлектә балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

13) жәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнарга һәм аларның берләшмәләренә халық дружиналары эшчәнлеге өчен шартлар тудыру;

14) каты коммуналь калдыкларны туплау (шул исәптән аерым туплау) һәм транспортировкалау эшчәнлеген оештыруда катнашу;

15) ритуаль хезмәтләр оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту;

16) жирлек чикләрендә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә халыкны су белән тәэммин итүне, су чыгаруны, халыкны ягулык белән тәэммин итүне оештыру;

17) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларында юл эшчәнлеге;

18) милләтара һәм конфессияара татулыкны нығытуга, жирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясенә, милләтара (этникара) низагларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

19) жирлек халкының массакүләм ял иту өчен шартлар тудыру һәм халык күпләп ял итә торган урыннары жиһазландыруны оештыру, шул исәптән гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәэммин итү.»

2) 6 статьяның 1 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«6 статья. Жирлекнең жирле үзидарә органнары жирлекләрнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә хокуклары

1. Жирлек жирле үзидарә органнары түбәндәгеләргә хокуклы:

1) жирлек музейларын тәзү;

2) жирлектә нотариус булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр қылу;

3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген гамәлгә ашыруда катнашу;

4) жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләрнең хокукларын гамәлгә ашыруга бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә ярдәм күрсәту һәм жирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәгә чараларны гамәлгә ашыру;

6) жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизацион әзерләү чараларын оештыруда һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

7) муниципаль янгын сагы булдыру;

8) туризмын үстерү өчен шартлар тудыру;

9) кеше хокукларын тәэммин итүгә жәмәгать контролен гамәлгә ашыручи һәм мәжбури тоту урыннарындагы затларга булышлык күрсәтүче иҗтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм күрсәту;

10) «Россия Федерациясендә инвалиларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалиларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук инвалиларның гомумроссия иҗтимагый берләшмәләре оешмалары тарафыннан төзелгән оешмаларга ярдәм күрсәту; 11) торак законнары нигезендә муниципаль торак фондыннан социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча гражданнарга торак урыннары бирү;

12) жирлек территориясендә яшәүче сукбай хайваннарны тоту һәм тоту чараларын гамәлгә ашыру;

13) "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында" 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру; 14) инвалилар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәту.»

3) 11 статьяның 7 абзацин түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

7) гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар;»

4) 17.1 ст. өстәргә:

«Статья 17.1. Авыл торак пункты старостасы

1. Жирле өһәмияттәге мәсьәләләрне авыл торак пунктында хәл иткәндә жирле үзидарә органнарының һәм авыл торак пунктында яшәүчеләрнең үзара хезмәттәшлекен оештыру өчен жирлектә урнашкан авыл торак пунктында торак пункт старостасы билгеләнергә мәмкин.

2. Авыл торак пункты старостасы әлеге авыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хоккуына ия затлар арасыннан авыл торак пункты гражданнары жыенын тәкъдим иту буенча аның составына әлеге авыл торак пункты керә торган муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан билгеләнә.

3. Авыл торак пункты старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат булмый, жирле үзидарә органнары белән хезмәт мәнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйле башка мәнәсәбәтләрдә була алмый.

4. Авыл торак пункты старостасы итеп түбәндәге затлар билгеләнә алмый:

1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

2) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләтә чикләнгән дип танылган;

3) юкка чыгарылмаган яисә алымаган хөкем ителүе булган.

5. Авыл торак пункты старостасы вәкаләтләре вакыты биш ел.

Авыл старостасы вәкаләтләре әлеге авыл торак пункты кергән муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары буенча, авыл торак пункты гражданнары жыены тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенең 1-7 пунктларында билгеләнгән очракларда вакытыннан алда туктатыла.

Авыл старостасы:

1) авыл торак пунктында жирле өһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халық белән, шул исәптән гражданнар жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән хезмәттәшлек итә, мондый чаралар нәтиҗәләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбури каралырга тиешле муниципаль хокукий актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән мәрәжәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән рәсмиләштерелгән мәрәжәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне жибәрә;

3) жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл торак пункты халкына мәгълүмат бирә, шулай ук аларны жирле үзидарә органнарыннан алымаган башка мәгълүматка житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлаулар һәм ижтимагый фикер алышулар оештыруда һәм уздыруда, аларның нәтиҗәләрен авыл торак пунктында халыкка игълан итүдә ярдәм итә;

5) муниципаль берәмлек уставында һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукий актында Россия Федерациясе субъекты законы нигезендә каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Эшчәнлек гарантияләре һәм авыл торак пункты статусының башка мәсьәләләре муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы норматив хокукий акты белән Россия Федерациясе субъекты законы нигезендә билгеләнә ала.»

5) 20 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Статья 20. Гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар

1. Фикер алышу өчен, муниципаль норматив хокукий актлар мәсьәләләре буенча жирле әһәмияттәге авыл халкы катнашында район Советы, район башлыгы тарафыннан гавами тыңлаулар үткәрелергә мөмкин.

2. Гавами тыңлаулар халық, район Советы яки жирлек башлыгы инициативасы белән үткәрелә. Халық яки авыл жирлеге Советы инициативасы белән үткәрелә торган ачык тыңлаулар жирлек Советы, ә жирлек башлыгы инициативасы белән жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Гавми тыңлауларга чыгарылырга тиешле сораулар:

1) жирлек уставы проекты, шулай ук өлөгө Уставка үзгәрешләр кертү туринда муниципаль норматив хокукий акт проекты, Уставка үзгәрешләр бары тик уставта беркетелгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм аларны хәл итү буенча вәкаләтләрне Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар белән туры китерү максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше туринда хисап;

3) районның социаль-икътисадый үсесе стратегиясе проекты;

4) районны үзгәртеп кору мәсьәләләре.

4. Гавами тыңлаулар үткәру туриндагы карап, законда башкасы каралмаган булса, тиешле орган яисә районның вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль норматив хокукий акт проектын карау көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

5. Аларны үткәру вакытын һәм урынын күрсәтеп гавами тыңлаулар уздыру туриндагы карап һәм гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль норматив хокукий акт проекты гавами тыңлаулар уздырылган көнгө кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш, әгәр гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса.

6. Гавами тыңлаулар үткәру туриндагы карап басылып чыккан көннән алып һәм аларны үткәру көненә кадәр жирлек башлыгына халық алдында тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язмача тәкъдимнәр һәм исәрмәләр, шул исәптән муниципаль норматив хокукий акт проектына карата ачык тыңлауларга чыгарыла торган тәзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр жибәрергә хокуклы. Жирлек башлыгы кергән тәкъдимнәрне һәм исәрмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм исәрмәләр гавами тыңлауларда катнашучыларга житкерелә.

7. Әгәр гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, гавами тыңлаулар муниципаль норматив хокукий акт проектын карау көненә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча уздырыла. Гавами тыңлаулар белгечләрне, эксперктарны, кызыксынган затларны чакыру юлы белән үткәрелә. Гавами тыңлауларда районның теләсә кайсы кешесе катнашырга хокуклы.

8. Гавами тыңлаулар уздыру йомгаклары буенча жирле үзидарә органнары һәм районның вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле тәкъдимнәр кабул ителә, аларның компетенцияләренә муниципаль норматив хокукий акт проектын гавами тыңлауларга чыгару кертелгән.

9. Гавами тыңлауларның нәтижәләре, кабул итегендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәру тәртибе жирлек Советы карапы белән билгеләнә.

10. Өлөгө статьяның З өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәру тәртибе жирлек Советы карапы белән билгеләнә.

11. Гамәлдәге кануннарда гавами тыңлаулар өчен каралган башка сроклар билгеләнмәгән булса, өлөгө статьяды күрсәтелгән сроклар кулланыла.

12. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндөрү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә рәхсәт итегендә файдалануға рәхсәт бирү туриндагы караплар проектлары, капитал төзелеш объектларын рәхсәт итегендә төзелешнен, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан читкә китүгә рәхсәт бирү туриндагы караплар проектлары буенча, жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш

объектларыннан файдалануның башка төрөнө рөхсөт ителгөн бер төрөн үзгөртү мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланмаган очракта, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәру тәртибе шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындағы закон нигезләмәләрен исәпкә алып, Арча район Советы карары белән билгеләнә.».

6) 23 статья түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Статья 23. Гражданнар жыены

1. «Россия Федерациясенде жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) әлеге торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүгә китерә торган күрсәтелгән торак пункт составына кергән жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгөртү мәсьәләсе буенча торак пунктта (муниципаль район);

2) жирлек составына кергән торак пунктта, шәһәр эчендәге районда, федераль әһәмияттәге шәһәр эчендәге территориядә, шәһәр округында яисә муниципаль район чикләрендәге авылара территориядә урнашкан торак пунктта әлеге торак пункт территориясенде гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча;;

3) авыл торак пункттында иске авыл торак пункты кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук иске авыл торак пункттының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча.

4) авыл торак пункттында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргендә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәту максатларында үткәрелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда каралган гражданнарның схемасы анда торак пунктта яисә жирлектә яшәүчеләрнең сайлау хокукуна ия яртысыннан артыгы катнашканда хокуклы. Әгәр гражданнар жыенең катнашуучыларның яртысыннан артыгы аның өчен тавыш бирсә, мондый жыен карары кабул ителгөн дип санала.»

7) 31 статьяга түбәндәге эчтәлекле 5-8 өлешләр естәргә:

«5. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары маҳсус билгеләнгән биналарда, бүлмәләрдә, шулай ук йорт эчендәге территорияләрдә уздырыла. Бу очракта аларны үткәру тормыш-яшәешне тәэмин итү, транспорт яисә социаль инфраструктура, элемтә объектлары эшчәнлеге бозылууга, жәяүлеләр һәм (яисә) транспорт чаралары хәрәкәтенә комачаулар булдыруга йә гражданнарның торак урыннарына яисә транспорт яисә социаль инфраструктура объектларына керүенә китермәскә тиеш. Мондый очрашулар турында Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиите органнары яки жирле үзидарә органнары хәбәр итү таләп ителми. Шул ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарга аларны уздыру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

6. Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен маҳсус бирелгән урыннары билгелиләр, шулай ук жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен бирелә торган биналарның исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

7. Депутатның сайлаучылар белән гавами чара рәвешендәге очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындағы Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

8. Депутатның жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруға каршылық күрсәту Россия Федерациясе законнары нигезендә административ җаваплылыкка китерә.»

8) 33 статьяның 1 өлешендәге 5 һәм 25 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясен раслау;»;

«25) муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау;».

9) 45 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4 өлеш өстәргә:

«4. вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган муниципаль берәмлек башлыгы Россия Федерациясе субъектының (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) муниципаль берәмлек башлыгы вазыйфасыннан тәшерү турында йә муниципаль берәмлек башлыгын отставкага чыгару турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары нигезендә әлеге хокукий актка яисә суд тәртибендә каарга шикаять биргән очракта, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы муниципаль берәмлек башлыгын үз составыннан яисә конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан сайлап, суд каары законлы көченә көргөнче сайлау турында каар кабул итәргә хокуксыз.»;

10) 45 статьяга түбәндәге эчтәлекле 5 п. өстәргә:

«5. Жирлек башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан үз составыннан сайланы торган жирлек башлыгын сайлау вәкаләтләре шул рәвешле туктатылган көннән алыш алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре чоры тәмамланганчы алты айдан кимрәк вакыт калган булса, жирлек башлыгын муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы составыннан сайлау яңа сайланган муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының беренче утырышында гамәлгә ашырыла.»

11) 49 статьяның 1 өлешендәге 1 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- Жирлек бюджетын төзи
- жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен эшләүне тәэммин итә;
- жирлек бюджетын үтәүне, жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен үтәүне оештыра;
- жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен үтәү турында хисаплар өзөрләүне тәэммин итә;

- стратегик планлаштыру өлкәсендә «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру туринда» 2014 елның 28 июнендей 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

- Жирлекнең икътисады һәм социаль өлкәсө торышын характерлаучы статистик курсәткечләр жыюны оештыра һәм курсәтелгән дәүләт хакимиите органнарына Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә тапшыру;»

12) 71 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«71 статья. Жирле үзидарә органнары арасында төzelә торган муниципаль норматив хокукий актларны, килешүләрне бастырып чыгару (халықка житкерү) һәм аларның үз көченә көрү тәртибе.

1. Жирлек Советы каарлары, әгәр аларның каары белән башкасы билгеләнмәгән булса, Язучылар Башлыгы имза салган көннән соң 10 көн узгач үз көченә көрә.

Салымнар һәм жыемнар туринда жирлек Советының норматив хокукий актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә көрә.

Жирлек Уставын кабул итү яисә әлеге Уставка үзгәрешләр көртү туринда каар федераль законда, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә үз көченә көрә.

2. Жирлек башлыгының, жирле үзидарәнең башка вазыйфаи затларының хокукий актлары, әгәр актлар үзләре тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, аларны имзалаған көннән үз көченә көрә.

3. Муниципаль берәмлек гамәлгә куйган оешмаларның хокукий статусын билгели торган кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагыла торган муниципаль норматив хокукий актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төzelә торган килешүләр рәсми басылып чыкканнан соң (халықка житкергәннән) үз көченә көрә.

4. һәр муниципаль хокукий актта аның реквизитлары: исеме, аңа имза салу датасы (Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән хокукий актлар өчен - шулай ук аны Жирлек Советы кабул иткән дата), теркөү номеры, хокукий актны имзалаған вазыйфаи зат исеме, матбулат булырга тиеш.

5. Жирлекнең бюджет түрүндагы каары, аның үтөлеше түрүндагы хисап, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү түрүндагы каар, Жирлек Советы Регламенты, Жирлек Советы, Жирлек Башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив хокукий актлар федераль закон белән таратылуы чикләнгән белешмәләр булган муниципаль норматив хокукий актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, аларны имзалаған көннән алыш жида гасыр эчендә рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

6. Муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү түрүнда, Жирлек Советы депутатын үзгәртү, үзгәртеп кору, Жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау түрүнда, жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләрне һәм башка актларны закон нигезендә рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) түрүнда шулай ук норматив булмаган хокукий актлар булырга тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) мәжбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукий актлар аларны чыгарган органнар яисә жирле үзидарәнен вазыйфаи затлары каары буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) мөмкин.

8. Бастырып чыгарганда (халыкка житкергендә) муниципаль хокукий акт реквизитлары күрсәтелә.

Муниципаль хокукий актларны, килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) түбәндәге юллар белән гамәлгә ашырыла:

- Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә куелган басма массакүләм мәгълүмат чараларында йә жирлек территориясендә таратыла торган башка басма массакүләм мәгълүмат чараларында хокукий акт (килешү) текстын бастырып чыгару. Хокукий акт текстын башка басма массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарганда әлеге бастырып чыгаруның рәсми булыу хакында тамга булырга тиеш;

- жирлекнең торак пунктлары территориясендә хокукий акт (килешү) текстын махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру. Күрсәтелгән стендлар һәм аларның урнашу урыннары саны Жирлек Советы тарафыннан раслана һәм Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акты тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш;

- хокукий акт (килешү) текстын Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында <http://rgravo.tatarstan.ru> адресы буенча урнаштыру.

- хокукий акт (килешү) яисә хокукий акт проекти текстын Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә районның рәсми сайтында урнаштыру.

9. Муниципаль хокукий актны (килешүне) бастырып чыгарганда (халыкка житкергендә) массакүләм мәгълүмат чарасы чыгу датасы йә тиешле актны (килешүне) иғълан итү датасы түрүнда белешмәләр күрсәтелергә тиеш, алар актны таратып таратса башлау (тарату) датасына яисә аны мәгълүмати стендта урнаштыру датасына туры килергә тиеш.

10. Муниципаль норматив хокукий актлар, шул исәптән жирле референдумда (гражданнар жыенында) кабул ителгән хокукий актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән, Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш, аны оештыру һәм алыш бару Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

11. Жирле үзидарә органнары арасында төзелгән муниципаль хокукий актны яисә килешүне рәсми бастырып чыгару аның тулы текстын тиешле муниципаль берәмлектә таратыла торган вакытлы матбулат басмасында беренче бастырып чыгару булып санала.

12. Муниципаль хокукий актларны һәм жирле үзидарә органнары килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен «Интернет» челтәре басмасыннан да файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукий актның тулы тексты рәсми челтәр басмасында басылып чыккан (урнаштырылган) очракта, басмада аңа карата күләмле график һәм табличный күшымталар басмада китерелмәскә мөмкин.»

13) 87 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4 пункт өстөргө:

«4. Муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту түрүнда муниципаль хокукий акт белән район уставын яңа редакциядә кую рәхсәт ителми. Бу

очракта муниципаль берәмлекнең яңа уставы қабул ителә, ә муниципаль берәмлекнең элек гамәлдә булган уставы һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукий актлар муниципаль районның яңа уставы үз көченә көргән көннән үз көчләрен югалткан дип таныла.».

14) 87 статья түбәндәгे редакциядә бәян итәргә:

«Статья 88. Жирлек Уставының үз көченә керү тәртибе, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында каар

1. Жирлек уставы, әлеге Уставка үзгөрешлөр көртү турында Жирлек Советы карары, алар кабул ителгеннөн соң, Жирлек башлығы тарафыннан федераль законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимиият органының территориаль органына жибәрелә.

2. Әлгө Уставка үзгәрешләр көртү турында Жирлек Советы карары, алар дәүләт теркөвенә алынганнан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм аларны рәсми бастырып чыгарғаннан (халыкка житкергәннән) соң уз көченә керә.

Жирлек башлығы муниципаль берәмлек уставын, муниципаль берәмлек уставына үзгәрешиләр һәм өстәмәләр кертү түрында муниципаль хокукий актны муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан кергән көннән алып жиде көн эчендә бастырып чыгарырга (халыкка җиткәрергә) тиеш.

3. Муниципаль беремлек уставына кертелгэн һәм жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешү (муниципаль беремлек уставын федераль законнарга туры китерү очракларыннан, шулай ук жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларын сайлау вәкаләтләре, вәкаләтләре чоры, тәртибе үзгәрудән тыш), муниципаль беремлек уставына күрсәтелгэн үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий актны кабул иткән муниципаль беремлекнең вәкиллекле органының вәкаләтләре чоры тәмамланганин соң, ә муниципаль районның вәкиллекле органы формалашкан очракта - муниципаль беремлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий акт имзалаған муниципаль беремлек башлығының вәкаләтләре чоры тәмамланганин соң үз көченә керә.

4. Муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм ёстәмәләр муниципаль хокукий акт белән көртөлә, ул тубәндәгечә рәсмиләштерергә мөмкин:

1) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары белән, аның рәисе һәм муниципаль берәмлек башлыгы йә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы рәисе вәкаләтләрен башкаручы бердәй шәхсән муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан имзаланган;

2) вәкиллекле орган һәм муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан имзаланган аерым норматив хокукий акт. Бу очракта әлеге хокукий актта аны кабул итү турында вәкаләтле орган каарының реквизитлары күрсәтелә. Мондый каарага күчеш нигезләмәләрен һәм (яисә) муниципаль берәмлек уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм ёстамәләр үз көченә көрү түрүндагы нормаларны керту рәхсәт ителми.»

2. Уставның 5 статьясындагы 1 өлешенең 9 п. һәм 14 п. кагыла торған үзгәрешләр 01.01.2019 белән үз көченә керә дип билгеләргә.

3. Элеге каарны дәүләт теркәве очен уставларны теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органына кабул ителгән көннән алыш 15 көн эчендә жибәрергә.

4. Арча муниципаль районның Яңа Кырлай авыл жирлеге башлыгына уставларны теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан “Яңа Кырлай авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында” каарны гражданнар күпләп тупланган урыннарда урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә һәм Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга кергән көннән алып жиде көн эчендә бастырып чыгарырга.

5. Арча муниципаль районның Яңа Кырлай авыл жирлеге башлыгына уставларны теркөү өлкөсөндөгө вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль

органына үзгөрешләрне һәм өстәмәләрне рәсми иғълан итү чыганагы һәм датасы турында белешмәләр жибәрергә.

Яңа Кырлай авыл жирлеге башлыгы

Г.Г.Сәфәров